

Môj hrdina Riki

Pavol Pribela
Michaela Povalová

Predslov

Môj hrdina Riki

Začnem tým najťažším, pretože niektoré príbehy sa nedajú rozprávať inak než od bolesti, ktorá ich zrodila.

Pred pár dňami, bola sobota, som ležal a na hrudi som mal svojho milovaného psíka, svojho najbližšieho priateľa, a už týždeň predtým som mu v tichu, ktoré bolo plné strachu aj lásky, povedal, že ak to bude cítiť, môže odísť, nie preto, že by som ho nemiloval alebo že by mi nemal chýbať, ale práve preto, že som ho miloval viac, než som vedel uniesť, a nechcel som, aby sa trápil, aby každý jeho ďalší dych bol bojom, ktorý ho vysiluje a berie mu to posledné, čo mu ešte zostávalo.

Sú chvíle v živote, keď človek pochopí, že láska neznamená držať, ale pustiť, aj keď vám to láme srdce na tisíce kúskov, ktoré už nikdy nedokážete poskladať tak, ako boli predtým.

Riki mi vydýchol na hrudi, pokojne, ticho, akoby mi ešte naposledy chcel povedať, že všetko je tak, ako má byť, a ja som v tej chvíli cítil, že spolu s ním odchádza niečo, čo sa už nikdy nevráti.

Zajtra, 30. apríla 2026, si pôjdem už len po jeho urničku v tvare srdiečka, do ktorého sú vryté jeho labky, malé, tiché stopy života, ktorý bol pre mňa celým svetom, a ktorý teraz zostáva len v spomienkach, ktoré sú rovnako krásne, ako sú bolestivé. A práve preto som sa rozhodol napísať túto knihu, nie preto, že by som mal pocit, že musím niečo povedať svetu, ale preto, že cítim, že musím niečo povedať jemu, tomu, kto bol pri mne bez podmienok, bez otázok, bez očakávaní, a predsa ma naučil viac, než dokázali slová alebo ľudia.

Bol to môj najbližší priateľ, bytosť, ktorá so mnou žila každý deň, ktorá ma sprevádzala tichom aj búrkami, a ktorá ma bez jediného slova učila tomu, čo je v živote skutočne dôležité – byť dobrým, veriť v dobro, stáť si za pravdou, nevzdať sa, aj keď sa všetko rúca, a nikdy sa nezlomiť.

Napísal som už niekoľko kníh a vždy boli o ľuďoch, o ich bojoch, pádoch a víťazstvách, či už to bol Adam, historicko-cestopisný román, alebo El, príbeh ženy, ktorá sa nikdy nevzdala a dokázala zmeniť svet, ale táto kniha bude iná, pretože nebude len o príbehu, ale o láske, ktorá sa nedá vysvetliť, len prežiť.

Bude o nehynúcej láske, o čistej vernosti a o viere v človeka, nie v majiteľa, nie v pána, ale v rovnocennú bytosť, ktorá cíti, miluje a dáva viac, než si často dokážeme priznať.

Mnohí ľudia vnímajú psov ako súčasť života, ako doplnok, ako niečo, čo im robí radosť a spríjemňuje dni, no pre mňa bol Riki niečím oveľa viac, pretože nebol len súčasťou môjho života – on bol jeho podstatou.

Nebol tu preto, aby bol doplnkom.

Bol tu preto, aby zmenil život.

Môj život.

A verím, že aj životy mnohých ďalších.

Preto vzniká táto kniha.

Pavol a Miška

Kapitola prvá:

Moment, kedy môj život začal mať skutočný zmysel

Viete, ľudia si z minulosti často pamätajú len útržky. Také malé obrazy, ktoré sa občas mihnú v hlave, bez súvislostí, bez začiatku a konca. Len záblesky niečoho, čo kedysi bolo.

Ale potom sú momenty, ktoré si nepamätáte len ako spomienku. Sú to momenty, ktoré vás zmenia. Ktoré sa do vás zapíšu tak hlboko, že vás sprevádzajú celý život.

A presne jeden taký moment sa stal v auguste roku 2008.

Predchádzalo tomu niečo malé, ale pre nás vtedy veľké. Zomrel nám škrečok. Malý sýrsky škrečok, volal sa Max. Pre niekoho možno nič, ale pre nás to bol člen rodiny. A práve vtedy sme sa začali doma rozprávať o tom, že by sme chceli psíka.

Boli sme traja – brat, sestra a ja – a každý z nás si predstavoval niečo iné. Sestra túžila po yorkshirovi, takom tom malom, jemnom psíkovi, ktorého si človek vie zobrať na ruky a nosiť ho všade so sebou.

Lenže život to zariadil úplne inak.

Otec robil na škole a raz tam jedna učiteľka priniesla pudlíka. A viete, ako to je – veľa ľudí má v hlave, že pudlík je taký „ňuňu“ výstavný psík, niečo pekné na pohľad, ale niečo, čo akoby ani nepatrilo do normálneho bytu, niekde na sídlisku.

Možno sme si to mysleli aj my.

Ale rozhodli emócie.

A tie vás často zavedú presne tam, kam máte ísť, aj keď o tom ešte netušíte.

Vybrali sme sa do Ladíc.

A tam sa stal moment, ktorý mi zmenil život.

Pani, ktorá predávala pudlíky, mala už len jedného. Posledného. Bol väčší, než sme čakali, a my sme si stále mysleli, že si odnesieme malé šteniatko, takého toho drobného „toy“ pudlíka.

Lenže v momente, keď som ho zobral do náručia, bolo rozhodnuté.

Ani neviem ako to opísať... pritúlil sa ku mne, akoby ma poznal odjakživa. Bez strachu. Bez váhania. Jednoducho... patril ku mne.

A už vtedy bolo jasné, že toto nebude žiadny malý psík.

Dozvedeli sme sa, že bol prvý z vrhu. A aj tak pôsobil – silný, výrazný, sebavedomý, ale zároveň neskutočne láskavý.

Pamätám si, ako sme rozmýšľali nad menom. Skúšali sme rôzne možnosti, ale nič nesesedelo tak, ako malo.

A potom to prišlo úplne spontánne.

Oco povedal: „Riki.“

A v tej chvíli to bolo jasné.

To meno k nemu patrilo od začiatku.

Pre mňa bol Riki od prvého momentu niečím výnimočný. Bol ukážkou toho, čo znamená čistota citov, pochopenie bez slov, inteligencia, vášeň pre život... a hlavne byť sám sebou bez akéhokoľvek strachu.

Nikdy sme ho neučili povely. Nikdy.

Otec mu raz povedal: „Riki, tu je vodičko. Keď chceš ísť von, zabúchaj naň.“

A on to pochopil.

Až tak, že potom každých desať minút búchal na vodičko, lebo chcel ísť von. Chcel žiť. Chcel byť súčasťou všetkého.

A ja sa priznám... prvý rok, možno dva, som ho miloval, ale nie tak hlboko.

Bola to taká tá bežná láska, akú má veľa ľudí k svojim zvieratám. Mal som ho rád, staral som sa o neho, ale nevidel som tú hĺbku, ktorú v sebe niesol.

Možno preto, že som v tom čase bojoval sám so sebou.

Nevedel som sa zaradiť. Hľadal som svoje miesto. Túžil som milovať, túžil som niečo dokázať, ale stále som narážal na vlastný strach.

A práve Riki mi, úplne potichu a bez slov, od začiatku ukazoval niečo, čo som vtedy ešte nevedel pochopiť.

Že sa netreba báť.

Že veci sa dajú zvládnuť.

A že keď máš pri sebe bytosť, ktorá pri tebe stojí bez podmienok, mení to všetko.

V roku 2011 sme sa presťahovali mimo Slovenska.

Išli sme do Viedeň.

Začal som tam pracovať ako poštár a práve tam sa začala jedna z najkrajších častí nášho života.

Mal som už vodičák. Mal som staré auto, ktoré som si zobral na seba, aby som pomohol rodičom. Bolo hrdzavé, staré, nedokonalé.

Ale Rikimu to bolo úplne jedno.

Otvoril som mu okno, sadol si vedľa mňa, vystrčil hlavu von a užíval si vietor, akoby to bola tá najväčšia sloboda na svete.

Chodili sme spolu všade.

Na výlety, len tak, bez cieľa. Jazdili sme, zastavovali, prechádzali sa... a boli sme spolu.

A niekde medzi tými obyčajnými chvíľami začala naša láska rásť.
Nenápadne.

Ticho.

Ale o to silnejšie.

Až do niečoho, čo sa nedá presne pomenovať.

Niečoho, čo nebolo len o tom, že som mal psa.

Ale o tom, že som mal pri sebe bytosť, ktorá mi postupne dávala zmysel života.

Už to bolo niekedy v rokoch 2011 až 2013, keď sme žili vo Winden am See a ja som s Rikinom trávil čas, ktorý dnes vnímam ako jeden z najčistejších a najúprimnejších v mojom živote, pretože vtedy ešte nič nebolo komplikované, nič nebolo podmienené, všetko bolo len o prítomnom okamihu a o tom, že sme boli spolu.

Chodievali sme k Neusiedler See, niekedy autom, inokedy pešo, a nikdy nešlo o cieľ, ale o samotnú cestu, o tie tiché chvíle medzi tým, keď človek ani nevie, že sa mu do pamäti ukladajú momenty, ku ktorým sa bude vracieť celý život.

Občas som ho podpichoval, zobral som malý konárik a naznačil som, že ho hodím, no v poslednej chvíli som to len predstieral, a Riki sa na mňa pozrel tým svojím zvláštnym pohľadom, v ktorom bolo všetko – inteligencia, pochopenie aj jemná výčitka, akoby mi bez slov hovoril, že presne vie, čo robím, a že by som to pred ním nemusel hrať, pretože on nie je len pes, ktorý reaguje na pohyb, ale bytosť, ktorá vníma viac, než si človek často dokáže priznať.

Boli chvíle, keď sa rozbehol za zvieratami, ktorých tam bolo všade okolo plno, srnky, zajace, život pulzoval na každom kroku, a človek by si prirodzene myslel, že pes sa rozbehne preto, aby lovil, aby niečo chytil, aby niečo premohol, ale pri ňom to nikdy nebolo o tom, pretože už vtedy bolo cítiť, že Riki je iný.

Pamätám si jeden moment úplne presne, ako keby sa stal včera.

Rozbehol sa za zajacom a obaja zmizli za malým pahorkom, na chvíľu som ich nevidel a v tej chvíli sa vám v hlave premieľalo všetko možné, od obavy až po neistotu, či sa vráti, či sa niečo nestane, a potom sa zrazu objavili späť, ale nie tak, ako by ste čakali, pretože Riki bežal prvý a za ním ten zajac, a v tej chvíli som pochopil, že to nebol lov, ale hra.

Normálna, čistá hra dvoch bytostí, ktoré si rozumejú bez slov.

Stál som tam a smial som sa, smial som sa ešte niekoľko dní potom, keď som si na to spomenul, pretože to bolo niečo tak čisté a nefalšované, že sa to nedalo vysvetliť, len prežiť, a Riki bol vtedy tak spokojný, že ste z neho cítili, že presne toto je život, taký, aký má byť. Mnohokrát sa stalo, že ušiel mojím rodičom, a oni mali strach, že sa nevráti, že sa stratí, že ho už neuvidia, ale vždy sa to skončilo rovnako, pretože ešte skôr, než oni prišli domov, čakal ich pred dverami, pokojný, istý, akoby ani na chvíľu nepochyboval o tom, kam patrí. Ja som ho nikdy nevodil na vodítku, nikdy som mu nedával nič na krk, pretože som cítil, že medzi nami funguje niečo, čo sa nedá nahradiť žiadnym príkazom ani kontrolou.

Ja som mu veril.

A on veril mne.

A práve v tom bola tá sloboda, ktorú sme spolu mali.

Chodievali sme aj na pahorok nad Neusiedler See, vyšli sme tam autom, vystúpili, a Riki sa len ticho rozhlíadal, prešiel pár krokov, potom si sadol do kvetov a ostal tam, pokojný, akoby nepotreboval nič viac, len byť.

Tieto momenty som miloval, a keď na ne myslím dnes, uvedomujem si, že práve v nich sa skrývala podstata všetkého, čo som vtedy ešte nevedel pomenovať, pretože keď máte pri sebe bytosť, s ktorou vás spája také silné puto, začnete život vnímať inak, jednoduchšie, úprimnejšie, a možno aj pravdivejšie.

Popri tom všetkom som však prechádzal aj vlastnými bojmi, zažíval som sklamanie, či už v rodine alebo v živote, veci, ktoré vás zlomia, ktoré vám zoberú istotu a prinútiť vás pochybovať o sebe samom, ale Riki bol vždy tým pevným bodom, ku ktorému som sa mohol vrátiť.

Vedel som, že keď prídem domov do toho Winden-u, k rodičom, tak tam bude, a že jeho radosť zo mňa nebude závisieť od toho, čo sa mi podarilo alebo nepodarilo, ale len od toho, že som prišiel.

Ten jeho pohľad, to, ako sa tešil, ako skákal, ako ma vítal, to boli veci, ktoré sa nedajú opísať slovami, pretože niektoré emócie jednoducho presahujú jazyk.

A aj keď som bol smutný, keď som mal pocit, že sa mi rozpadol svet, napríklad po rozchode s priateľkou, Riki mi nedovolil zostať v tom smútku, pretože prišiel, pozrel sa na mňa tými svojimi očami plnými života a akoby mi bez slov povedal, že život ide ďalej a že ho máme žiť.

A ja som ho nasledoval.

A zrazu bolo všetko o trochu ľahšie.

A potom prišlo rozhodnutie, ktoré všetko zmenilo.

Rozhodol som sa odísť na niekoľko rokov, niekoľko stoviek kilometrov od Rikiho, a vtedy som ešte netušil, že to bude jedna z najťažších skúšok nášho vzťahu, pretože som odišiel do Salzburgu s tým, že chcem byť pilot, že chcem niečo dosiahnuť, že nechcem len tápať, a niekde hlboko v sebe som veril, že keď sa mi to podarí, vezmem si ho k sebe a budeme pokračovať spolu.

Lenže život mal pripravený iný príbeh.

KAPITOLA 1

Začiatok všetkého

Niektoré stretnutia zmenia všetko. Nie preto, že sú hlasné, veľké alebo plánované. Ale preto, že prichádzajú presne vtedy, keď ich najviac potrebujete, aj keď o tom ešte netušíte.

Riki prišiel do nášho života ticho. Bez slov, bez očakávaní.

A napriek tomu od prvého momentu bolo jasné, že tu nie je náhodou.

Nevedel rozprávať, ale rozumel viac než ktokoľvek iný.

Nevedel sľubovať, ale nikdy nesklamal.

A v tých najobyčajnejších chvíľach nám ukazoval,
čo znamená bezpodmienečne milovať.

KAPITOLA 1

Cesta, ktorú sme išli spolu

Život nie je vždy priamy. Niekedy vedie cez miesta, kde sme nevedeli, kam ideme, a práve vtedy stretne niekoho, kto kráča vedľa nás bez toho, aby sa pýtal, kam smerujeme.

Riki miloval cestu. Victor vo vlasoch, nové vône, nové miesta.
Ale najviac miloval to, že sme išli spolu.

Nie vždy ľahkou cestou.
Nie vždy rýchlo.
Ale vždy spolu.

KAPITOLA 1

Tam, kde sme patrili k sebe

Boli obdobia, keď sa zdalo, že každý deň má svoje miesto, svoj rytmus a svoj zmysel. Nebolo ich veľa, ale stačili na celý život.

Boli dni, keď zdravie nebolo samozrejmosťou, ale darom. Keď stačilo vyjsť spolu von, nadýchnuť sa vetra a kráčať tam, kde nás nič netlačilo. Kde sme nemuseli nikam ponáhľať a nič dokazovať.

Boli sme spolu. A to bolo všetko.
On bol šťastný. Ja som bol šťastný.
A život bol vtedy jednoduchý.

Kapitola druhá:

Nastal krutý boj o prežitie

Do Salzburgu, konkrétne do Halleinu, som sa presťahoval v roku 2014 s pocitom, že konečne robím krok správnym smerom, že za sebou nechávam neistotu a začínam budovať niečo, čo bude mať pevné základy, aj keď som vtedy ešte netušil, že práve toto obdobie sa stane jedným z najťažších v mojom živote.

Bol som vtedy ešte s priateľkou Nikolkou, s ktorou sme si hľadali spoločné miesto pre život, a keď sme našli byt na Glaneckerweg 5 - Hallein, zdalo sa, že všetko do seba zapadá, že to je presne ten začiatok, ktorý človek potrebuje, aby sa mohol posunúť ďalej, aj keď náš vzťah napokon nevydržal a vo februári 2015 sme sa rozišli, čo vo mne zanechalo prázdno, ktoré sa nedalo zaplniť zo dňa na deň.

Prechádzal som obdobím, keď som sa snažil znovu nájsť rovnováhu, pochopiť sám seba a postaviť sa na nohy, a práve vtedy, keď som to možno najmenej čakal, prišla do môjho života Miška Povalová, žena, ktorú som začal vnímať ako niečo viac než len ďalší vzťah, ako niekoho, s kým by som mohol zdieľať život, a v roku 2016 sme spolu začali žiť, postupne si budovať spoločný svet, ktorý sa zdal byť stabilný a pevný.

Koncom roka 2017, v decembri, sme sa nasťahovali do bytu, ktorý nám prenechal náš priateľ Vladko Hruškár, spolu s Aničkou, ľudia, ktorí v sebe niesli obrovskú dobrotu a jednoduchosť, takú tú tichú ľudskosť, ktorú si človek váži o to viac, čím menej ju v živote stretáva, a ja som si pri každej návšteve u nich, pri pohľade na ich starého psíka, vždy spomenul na Rikiho, na to, ako veľmi mi chýba, aj keď som si to možno vtedy ešte úplne nepriznával.

Netušili sme však, že len pár dní po tom, ako sa nasťahujeme, sa všetko začne meniť spôsobom, na ktorý sa nedá pripraviť.

Najskôr to boli nenápadné príznaky, ktoré človek ešte dokáže prehliadnuť, pripísať únave alebo stresu, no postupne sa menili na niečo, čo už nebolo možné ignorovať, pretože prišli vysoké teploty, kašeľ, vyčerpanie, a ja som začal chodiť od lekára k lekárovi s nádejou, že niekto konečne povie, čo sa so mnou deje, no namiesto odpovedí prichádzalo len ticho a neistota.

V tom čase som pracoval na letisku v Salzburgu, pripravoval som sa na profesiu, ktorá mala byť mojím cieľom, mal som ambíciu stať sa profesionálnym hasičom, možno aj maršálom, mal som pred sebou smer, ktorý dával zmysel, a o to ťažšie bolo sledovať, ako sa mi ten smer rozpadá pod rukami bez toho, aby som vedel prečo.

V roku 2018 sa môj stav ešte zhoršil, objavili sa nové symptómy, zväčšené uzliny, slabosť, a začal sa kolotoč operácií, ktorý ma postupne fyzicky aj psychicky vyčerpával, pričom tá posledná bola tak vážna, že ma dve hodiny preberali z bezvedomia a ja som sa ocitol na hranici, kde si človek uvedomí, aký krehký je život.

Najťažšie na tom všetkom však nebola bolesť, ale to, že nikto nevedel pomenovať príčinu, že všetky vyšetrenia končili tým istým – nevieme, a keď počujete toto slovo opakovane, začnete mať pocit, že sa strácate v priestore, kde neexistujú odpovede, len otázky.

Dokonca aj moji onkológovia boli bezmocní, a vidieť lekára, ktorý nevie pomôcť a je z toho zlomený, je niečo, čo sa vám vryje do pamäti oveľa hlbšie, než by ste chceli.

Miška sa snažila, ako vedela, no bolo vidieť, že takúto situáciu nikdy nezažila, že sa drží nádeje, aj keď nevie, o čo sa vlastne opiera, a ja som v tom všetkom cítil nielen fyzickú slabosť, ale aj obrovskú osamelosť, ktorá prichádza vtedy, keď si uvedomíte, že niektoré boje si musí človek prejsť úplne sám.

Na Veľkú noc v roku 2020 som zavolať rodičom, aby prišli, a poprosil som ich, aby priniesli aj Rikiho, pretože som cítil, že potrebujem niečo skutočné, niečo, čo ma ukotví, niečo, čo mi pripomenie, kým som bol predtým, než sa všetko začalo rozpadáť.

Prišli a na chvíľu sa zdalo, že sa svet spomalil, že sa do toho všetkého vrátila aspoň malá iskra pokoja, keď sme išli do soľnej jaskyne pri Bad Dürrenbergu a snažili sa aspoň na pár hodín zabudnúť na realitu.

Lenže práve vtedy prišla ďalšia rana, keď Miške zavolali, že máme doma psa, ktorý šteká, a že je to neprípustné, a mne v tej chvíli prebehlo hlavou, ako je možné, že niekto dokáže takto vnímať bytosť, ktorá celý život nikomu neublížila.

Až neskôr sme pochopili, že Riki len reagoval na pohyb pri dverách, že chránil to, čo považoval za svoj domov, a že všetko, čo robil, bolo prirodzené, čisté a správne, aj keď to niekto iný vnímal ako problém.

Postupne sme však začali odhaľovať oveľa temnejšiu pravdu, pretože sa ukázalo, že pod naším bytom prebieha výroba drog a že do nášho priestoru prenikajú toxické výpary, ktoré ničili moje zdravie, a v tej chvíli sa všetky tie mesiace bolesti, neistoty a otázok začali spájať do jedného desivého obrazu.

Keď sme na to upozornili, očakávali sme pomoc, no namiesto nej prišiel strach, tlak a situácie, ktoré sa nedajú ľahko opísať, pretože sme mali pocit, že nejde len o zdravie, ale o život, a tak sme často trávil noci mimo bytu, v lesoch pri Bad Dürrenbergu alebo v Nemecku, len aby sme boli v bezpečí.

Nedokázali sme pochopiť, ako je možné, že veci, ktoré by mali byť okamžite riešené, sú ignorované, že pravda nemá váhu a že spravodlivosť sa odrazu zdá byť niečím nedosiahnuteľným.

Z bytu sme odišli v decembri 2020 a v tom čase už lekári hovorili otvorene o tom, že môj stav je vážny, že možno nemám veľa času, a napriek tomu som v sebe cítil niečo, čo ma držalo nad vodou, niečo, čo sa nedalo zlomiť.

Bola to sila, ktorú som v sebe nosil už roky.

Sila, ktorú mi dal Riki.

A práve vďaka nej som vedel, že aj keď sa všetko rozpadlo, aj keď sa život otočil o stoosemdesiat stupňov, nevzdám sa, pretože niektoré veci, ktoré vám život dá, vo vás zostanú navždy a nedovolia vám prestať bojovať.

KAPITOLA 2

Nastal krutý boj o prežitie

“Život niekedy nešetrí. Ale práve v tých najtemnejších chvíľach zistíte, kto pri vás zostane. A kto vám dá silu nevzdať sa..”

KAPITOLA 2

Nastal krutý boj o prežitie

*“Tieto momenty boli
pre mňa najkrajšie na svete –
Miška a Riki spolu.”*

Kapitola tretia:

Návrat k rodičom aj s mojou MIŠkou

Bol december 2020, keď sme sa po všetkom, čo sme prežili, vrátili späť k rodičom, ktorí už v tom čase bývali v malej dedinke Kohfidisch, na juhu Burgenlandu neďaleko Oberwartu a Güssingu, na mieste, ktoré by možno niekto označil za obyčajné, ničím výnimočné, ale pre mňa malo jednu obrovskú hodnotu – bol tam Riki a za domom les, kde mohol slobodne chodiť, dýchať, žiť, tak ako to vždy miloval.

Najviac zo všetkého som sa tešil na to, že s ním konečne budem môcť tráviť čas, ktorý sme stratili, že ho budem môcť objasniť, byť pri ňom, a že ho budem môcť ukázať aj Miške takého, akého som ho vždy cítil ja – nie ako psa, ale ako hrdinu, ako bytosť, ktorá ma sprevádzala celým životom a dala mi viac, než si človek dokáže uvedomiť.

V hlave som si niesol jednu vec, ktorú som si ani nechcel priznať nahlas – že som s ním nebol šesť rokov, od roku 2014, a že čas, ktorý pre nás znamenal len roky, pre neho znamenal celý život, celé obdobie, ktoré sa nedá vrátiť späť, nedá sa dobehnúť, nedá sa nahradiť.

A napriek tomu...

on mi nič nevyčítal.

To je na týchto bytostiach to najúžasnejšie, že sa na vás nepozerajú očami plnými otázok, prečo ste odišli, prečo ste neboli pri nich, prečo ste ich nechali, ale v momente, keď sa vrátite, všetko, čo cítite, je čistá radosť, čisté prijatie, čistá láska, akoby vám hovorili jediné – som šťastný, že si tu, som šťastný, že môžeme byť spolu.

A práve v tom som si začal uvedomovať, ako veľmi sa líšime od nich, pretože ľudia si vyčítajú, vracajú sa k minulosti, nedokážu odpustiť, zatiaľ čo oni dokážu len milovať.

Lenže popri tom všetkom, čo bolo krásne, sa začalo niečo pomaly lámať.

Bol čas covidu a s ním prišli aj zmeny, ktoré zasiahli nielen svet, ale aj našu rodinu, pretože rodičia začali veriť veciam, ktoré nás od seba vzdalovali, začali sa báť iným spôsobom, začali vnímať realitu inak, než sme ju vnímali my, a postupne sa medzi nami začalo objavovať napätie, ktoré sa nedalo len tak prehliadnúť.

Snažili sme sa to zvládnuť, snažili sme sa držať spolu, ale niekedy sa veci jednoducho vyvinú smerom, ktorý neviete zastaviť, a k tomu sa pridali aj súrodenci, až sa situácia vyhrotila natolko, že v júni 2021 nás z domu doslova vyhнали.

A najťažšie na tom nebolo to, že sme museli odísť.

Najťažšie bolo, že to všetko prežíval aj Riki.

Cítil napätie, cítil hádky, cítil, že niečo nie je v poriadku, a ja som mu to videl v očiach, ten smútok, tú neistotu, aj keď sa snažil byť stále tým istým – tým, kto drží, kto miluje, kto stojí pri vás bez ohľadu na to, čo sa deje.

Snažil som sa mu to vynahradiť aspoň tým, že sme spolu chodili von, že sme sadli do malej Mazdy a jazdili sme po okolí, okolo jazier, cez Csaterberg a iné miesta, kde mohol byť slobodný, kde mohol aspoň na chvíľu zabudnúť na to, čo sa deje doma.

Ale mal som pocit, že to nestačí.

A keď sme boli donútení odísť, keď sme museli na čas odísť na Slovensko k Miškiným rodičom, prišiel pocit prázdnoty, ktorý sa nedá opísať, pretože odísť od Rikiho po tom, čo som ho znovu našiel, bolo niečo, čo bolelo viac než všetko ostatné.

Rok 2022 priniesol ďalšie udalosti, vojnu na Ukrajine, a my sme v tom všetkom cítili, že nemôžeme len stáť a pozeráť sa, že musíme niečo urobiť, a tak sme sa rozhodli ísť do Kyjeva, pozrieť sa na realitu, pochopiť, pomôcť, aj keď to možno znelo bláznivo vzhľadom na môj zdravotný stav.

Práve vtedy vznikol aj projekt Antimafia Austria, snaha spojiť ľudí, dať hlas tým, ktorých nikto nepočúva, pretože keď sme sami prosili o pomoc a nenašli ju, pochopili sme, aké dôležité je vytvoriť priestor, kde pravda môže zaznieť.

Po návrate sme sa znovu vrátili k rodičom, niekedy na jar 2022, ale už to nebolo to isté, už tam nebol pokoj, už tam nebola istota, a ja som vedel len jedno – že už nikdy nedovoliť, aby som Rikiho opustil.

A práve v týchto momentoch som si uvedomil ešte jednu vec.

Aj keď už nebol najmladší, aj keď mal svoje roky, vždy, keď prišla búrka, keď zahrnelo, keď sa zľakol, vybehol po schodoch hore za mnou a schúlil sa mi pod nohy, akoby hľadal bezpečie, akoby vedel, že tam ho nájde.

A pre mňa to bolo niečo, čo sa nedá ničím nahradiť.

Pretože ten, kto vás celý život držal, zrazu hľadal oporu vo vás.

A vy ste vedeli, že ju musíte dať.

Medzitým sa konečne začali objavovať aj odpovede na moje zdravotné problémy, keď mi potvrdili chronické ochorenie pľúc, ktoré vysvetľovalo aspoň časť toho, čím som prechádzal, aj keď to nič nemenilo na tom, že som stratil zdravie, že som stratil silu, že som sa zmenil.

Pribral som desiatky kilogramov, nemohol som sa hýbať, nedokázal som fungovať tak, ako predtým, ale najťažšie na tom bolo, že ľudia, ktorí mi mali veriť najviac, pochybovali.

Spochybňovali diagnózy, vyšetrenia, hospitalizácie, všetko.

A v takých chvíľach si uvedomíte, že niekedy bolesť neprichádza zvonku, ale od tých najbližších.

Boli dni, keď som kašľal bez prestávky, keď som nevládal existovať, keď som prosil, aby to skončilo, pretože som už nemal silu.

A napriek tomu...

bol tam Riki.

A jemu to bolo jedno, koľko vážim, ako vyzerám, čo som stratil.

On videl len mňa.

A práve vtedy som pochopil niečo, čo som na začiatku nášho príbehu ešte nedokázal.

Že láska nie je o tom, čo človek má.

Ale o tom, kým je.

A ja som v sebe konečne našiel tú hĺbku, ktorú som pri ňom mal vidieť už dávno.

Niekedy v lete roku 2024, myslím, že to bol júl, som si začal ešte intenzívnejšie uvedomovať jednu vec, ktorú som v sebe nosil už dlhšie, ale teraz sa nedala prehliadnúť ani potlačiť – že bez Rikiho môj život nemá skutočný zmysel, nech som bol kdekoľvek, nech som robil čokoľvek, vždy tam bol ten tichý pocit prázdna, ktorý sa nedal ničím zaplniť.

Boli sme aj na Sicílii, stretli sme úžasných ľudí, videli krásne miesta, ale aj v tých najkrajších chvíľach som cítil, že niečo chýba, že tá radosť nie je úplná, pretože tam nebol on, a každý jeden moment bez neho bol zároveň momentom, v ktorom som na neho myslel, spomínal, cítil ho, akoby bol niekde nablízku, aj keď sme boli stovky kilometrov od seba.

Možno to znie zvláštnne, možno až nepochopiteľne pre niekoho, kto to nezažil, ale ja som mal v sebe silný pocit, že aj on na mňa myslí, že aj on cíti tú vzdialenosť, tú neprítomnosť, že aj on čaká na moment, keď budeme opäť spolu, a že v tejto neviditeľnej väzbe sa stretávame, aj keď sme od seba ďaleko.

A potom sa všetko začalo rúcať.

Bolo to niekedy na prelome júla a augusta 2024, keď sa stala na prvý pohľad obyčajná vec – Miška nechtiac nacúvala do otcovho auta. Bola to nehoda, ktorá sa môže stať každému, a my sme ju hneď chceli riešiť, chceli sme škodu napraviť, prevziať zodpovednosť, tak ako sme to vždy robili.

Lenže to, čo nasledovalo, nemalo nič spoločné s normálnou reakciou. Situácia sa vyhrotila do niečoho, čo sa len ťažko opisuje slovami, pretože namiesto riešenia prišla agresia, hnev a útok, ktorý prekročil všetky hranice, a v jednom momente sa to zmenilo na fyzické napadnutie, pri ktorom mala Miška modriny a ja som stál tvárou v tvár niečomu, čo som nikdy nečakal, že zažijem od vlastnej rodiny.

A práve v tej chvíli sa stalo niečo, čo si budem pamätať navždy.

Riki išiel brániť.

Bez váhania, bez strachu, tak, ako to robil celý život, keď cítil, že niečo nie je v poriadku.

A ja som ho v tej sekunde odstrčil čo najďalej od seba, nie preto, že by som ho nechcel pri sebe, ale preto, že som vedel, že mu nesmiem dovoliť, aby sa mu niečo stalo, že ho musím ochrániť aj za cenu toho, že ho od seba na chvíľu odtlačím.

Od toho momentu sa všetko ešte viac skomplikovalo.

Riki sa stal akoby rukojemníkom situácie, ktorú si nezaslúžil, a pre mňa bolo najťažšie vidieť, že nechápe, čo sa deje, že v jeho očiach je zmätok, smútok, otázka, na ktorú neexistovala odpoveď.

Medzitým sme sa snažili nájsť spôsob, ako odísť, ako to celé ukončiť, hľadali sme bývanie, najskôr aj v Maďarsku, ale nič nevychádzalo, a medzi tým všetkým Riki vždy sedel, pozeral sa na mňa a čakal, akoby sa ma pýtal, čo bude ďalej, kedy sa to vyrieši, kedy už budeme spolu tak, ako predtým.

A ja som mu vždy len potichu povedal:

„Rikinko, ešte vydrž... my to vyriešime.“

V polovici augusta sme sa dostali do Štajerska, na miesto zvané Auf der Schanz (1200 mnm). Horský priesmyk. Miesto, ktoré je tak osamelé, tiché, ďaleko od všetkého, kde sme stretli pána Hermana Wolfa, ktorý sa nám zdal najskôr ako obyčajný človek, no postupne sa ukázalo, že je lekár a profesor, a keď videl môj stav, keď videl, čím prechádzame, rozhodol sa nám pomôcť.

Ponúkol nám domček na samote.

Miesto, kde by sme mohli začať odznova.

A tak sme začali potichu plánovať odchod, baliť veci, tváriť sa, že ideme inde, aby sme predišli ďalším konfliktom, pretože sme už vedeli, že situácia je neudržateľná, že musíme odísť, ak chceme mať pokoj a bezpečie.

Najťažšie na tom všetkom bolo sledovať, čo sa deje s Rikiho životom v tom čase, vidieť, ako je od nás oddelovaný, ako nemôže byť tam, kde patrí, ako sa snaží dostať k nám, ako hľadá cestu späť.

A potom prišiel ten moment.

Bolo to v piatok, 23., na jeho narodeniny.

Akoby aj on vedel, že práve teraz sa musí niečo stať.

Využil chvíľu, keď nebol strážený, vybehol, prebehol cez dvor, snažil sa dostať k nám, k autu, k slobode, k tomu, čo cítil ako svoj domov.

A v tej chvíli bolo všetko jasné.

Pozreli sme sa na seba a vedeli sme, že už niet cesty späť.

Že všetko ostatné môže počkať, že veci, ktoré tam zostanú, nemajú hodnotu, pretože to najdôležitejšie máme pred sebou.

Jeho.

Zobrali sme ho.

Odišli sme.

A keď sme dorazili na to tiché miesto v Štajersku, keď konečne sedel pri mne, pokojný, ale zároveň unavený zo všetkého, čo prežil, pozrel som sa mu do očí, do tých očí, ktoré ma sprevádzali celý život, a povedal som mu vetu, ktorá vyšla priamo zo srdca:

„Riki... od dnes máš doživotnú dovolenku.“

A v tej chvíli som vedel, že sme konečne spolu.

KAPITOLA 3

Návrat k rodičom aj s mojou
priateľkou

*“Láska nie je o tom, čo človek má.
Ale o tom, kým je.”*

Kapitola štvrtá:

Dom, ktorý dýcha históriou

Keď sme prišli do toho domu na samote v Štajersku, mal som pocit, že sa konečne niečo upokojuje, že po všetkom, čím sme si prešli, sme našli miesto, kde môžeme dýchať, kde môžeme byť spolu a kde môže byť aj Riki konečne v pokoji, v priestore, ktorý mu dával slobodu aj ticho, ktoré tak miloval.

Bol to dom, ktorý mal svoju minulosť, svoju atmosféru, akoby dýchal históriou, a my sme sa snažili do neho priniesť nový život, nový začiatok, aj keď dozvuky toho, čo sme nechali za sebou, sa nedali len tak odstrániť.

Rodičia si veľmi rýchlo uvedomili, že sme odišli nadobro, že Riki už nie je s nimi, a začali prichádzať správy, telefonáty, odkazy, najprv nenápadné, potom čoraz naliehavejšie, až sa mi ozval brat s tým, že Riki sa má vrátiť, že potrebuje ošetriť labku, akoby to bol jediný problém, ktorý existuje.

Vtedy som mu povedal pravdu, ktorú nechcel počuť, že Riki má oveľa vážnejšie problémy, že to, čo oni vidia, je len povrch, zatiaľ čo my sme už mesiace bojovali o jeho život.

Pamätám si, ako sme sa vrátili zo Sicílie v roku 2024 a na jeho papulke bola výrazná hrčka, niečo, čo okamžite naznačovalo, že nejde o maličkosť, že sa deje niečo vážne, a zatiaľ čo oni boli na dovolenke a oddychovali, my sme riešili vyšetrenia, hľadali pomoc, snažili sa pochopiť, čo sa deje s bytosťou, ktorá bola pre nás všetkým.

Ja som mu vtedy povedal vetu, ktorú som myslel úplne vážne, že aj keby som mal posledné euro, dám ho na to, aby bol zdravý, aby mohol žiť, pretože keď raz zažijete, čo znamená byť vážne chorý, pochopíte, že neexistuje nič cennejšie než zdravie a možnosť dýchať bez bolesti.

V júni mu vyoperovali malý, ale agresívny tumor, a hoci sa na chvíľu zdalo, že sa veci zlepšujú, problém sa vrátil, a o to viac bolelo počúvať, keď niekto zľahčuje situáciu, keď hovorí o drobnostiach, zatiaľ čo vy vidíte, že ide o oveľa viac.

Riki už vtedy nebol mladý pes, mal šesťnásť rokov, a každá operácia, každý zákrok bol pre neho obrovskou záťažou, ale napriek tomu bojoval, nevzdával sa, a v jeho očiach bolo stále niečo, čo vám dávalo silu pokračovať.

Našli sme úžasnú veterinárnu kliniku v Szombathely, kde sa mu konečne začali venovať tak, ako si zaslúžil, kde mu spravili vyšetrenia, kde mu pomohli aj s dlhoročnými problémami s uškami, ktoré ho trápili celý život, a prvýkrát som mal pocit, že niekto vidí to, čo vidíme my.

V septembri 2024 podstúpil ďalšiu operáciu, a aj keď sa o neho všetci báli, aj keď hovorili o jeho veku, ja som vedel, že v ňom je niečo, čo sa nedá merať rokmi, že jeho sila je niekde inde.

A oni to videli tiež.

Pretože sa postavil.

Znova.

Začal jesť, začal sa tešiť, začal žiť, a na chvíľu sa zdalo, že aj náš život sa opäť dáva do poriadku, že po všetkých tých pádoch prichádza aspoň malé obdobie pokoja.

Mal som sny, mal som plány, sľúbil som mu, že keď sa nám podarí vyriešiť všetko, čo riešime, pôjdeme spolu na Sicíliu, že mu dám tie najkrajšie posledné roky, aké si zaslúži, že to, čo sme stratili, sa pokúsím aspoň čiastočne vrátiť.

Dodnes ma bolí, že sa to nepodarilo.

Že život rozhodol inak.

Dom sme postupne opravovali, dávali do poriadku, snažili sa z neho spraviť miesto, kde budeme môcť žiť normálne, a Riki mal konečne svoj priestor, svoje miesto, dokonca sme mu kúpili veľký indiánsky wigwam, do ktorého si chodil líhať, oddychovať, cítil sa tam bezpečne, a vždy, keď som ho tam videl, uvedomil som si, že niekedy stačí tak málo, aby bola bytosť šťastná.

Ale ten pokoj netrval dlho.

Začali sa objavovať nové tlaky, nové problémy, ľudia z minulosti sa opäť začali ozývať, situácia sa postupne vyhrcovala, prichádzali anonymy, konflikty, problémy v práci, útoky, ktoré sa nedali ignorovať, a my sme zrazu opäť stáli v niečom, čo sa nedalo kontrolovať.

Zistili sme aj veci, ktoré nás znepokojili – problémy s vodou, s prostredím, s miestom samotným, ktoré sme považovali za útočisko, a zrazu sme mali pocit, že ani tu nie sme úplne v bezpečí.

A Riki to všetko vnímal.

Cítil napätie, cítil strach, cítil, že niečo nie je v poriadku, a napriek tomu dával zo seba to najlepšie, čo mal, tú svoju lásku, tú svoju prítomnosť, tú svoju schopnosť držať nás nad vodou, aj keď sme sami už nevládali.

Bol s nami každú chvíľu.

Spal s nami.

Túlil sa k nám.

A my sme konečne boli s ním tak, ako sme mali byť od začiatku.

Dvadsaťštyri hodín denne.

Bez podmienok.

Bez prerušení.

A práve v tom období nám ukázal niečo, čo sa nedá naučiť z kníh ani zo slov, ale len prežiť – čo znamená skutočná láska, čo znamená oddanosť, čo znamená zostať dobrým aj vtedy, keď sa okolo vás deje zlo.

Otvoril nám oči.

Otvoril nám srdcia.

A ja som vtedy začal cítiť aj strach.

Strach z toho, koľko ešte vydrží.

Pretože som videl, že aj keď bojuje, aj keď sa nevzdáva, jeho telo už nemá tú silu ako kedysi.

A vedel som, že prichádza čas, na ktorý sa nedá pripraviť.

Už v tom období, keď Riki podstúpil tú ťažkú operáciu v septembri 2024, som si začal uvedomovať krehkosť každého jedného dňa, a preto sa z každého rána stal malý rituál, ktorý pre mňa znamenal všetko, pretože som sa zobudil, pritúlil som si ho k sebe, pohladil som ho, pobozkal a v tichu som pošepkal nielen jemu, ale aj niekam hore jedno jediné úprimné „ďakujem“ za to, že môžem byť ďalší deň s tou najkrajšou bytosťou na svete.

Držal som ho v náručí, cítil jeho dych, jeho pokoj, a v tých chvíľach sa zastavil čas, pretože neexistovalo nič iné než ten okamih, v ktorom sme boli len my dvaja, bez minulosti a bez budúcnosti, len prítomnosť, ktorá mala nesmiernu hodnotu.

Medzi nami sa postupne vytvoril zvláštny, ale krásny rituál, ktorý sa nedal naučiť, nedal sa vysvetliť, len vznikol, pretože keď sa Riki cítil slabší, keď bol unavený alebo akoby strácal energiu, prišiel ku mne a ja som presne vedel, čo potrebuje, pritúlil sa ku mne, schúlil sa v mojich rukách a ja som ho držal, hladil, dával mu všetko, čo som mal, akoby som mu odovzdával vlastnú silu.

Zvláštne na tom bolo, že to malo vždy rovnaký rytmus.

Presne dvanásť minút.

Akoby mal v sebe nejaké vnútorné hodiny, ktoré vedeli, kedy je dosť, kedy sa jeho telo aj duša opäť upokojili, a potom sa na mňa pozrel tými svojimi očami, v ktorých bolo všetko, láska, dôvera, pokoj, a ja som vedel, že je zase o trochu silnejší.

Tieto momenty boli pre mňa niečím, čo sa nedá opísať slovami, pretože v nich bolo všetko, čo robí život skutočným, a ja som cítil, že on vie, že ho milujem najviac na svete, tak ako aj on miloval mňa a Mišku, bez podmienok, bez otázok, bez hraníc.

Náš život nebol jednoduchý, nikdy nebol taký, že by sme si mohli povedať, že všetko je ideálne a pokojné, práve naopak, bol plný skúšok, bolesti, neistoty, ale práve preto som si vážil každý jeden moment, každú jednu chvíľu, ktorú som mohol stráviť s ním aj s Miškou, pretože som vedel, že nič z toho nie je samozrejmé.

Riki bol výnimočný v tom, že nikdy nezapadol do priemeru, nikdy nebol len „obyčajný pes“, pretože nás neustále posúval ďalej, nútil nás žiť, ísť von, hýbať sa, nenechať sa pohltiť smútkom alebo strachom, a aj keď bola Miška smutná, vždy ju dokázal vytriahnuť von, akoby presne vedel, čo treba urobiť, aby sa človek znovu nadýchol.

Snažili sme sa mu dávať všetko, čo sme mohli, nie preto, aby sme dohnali niečo, čo sa už nedá vrátiť, ale preto, aby jeho život bol naplnený láskou, takou, akú si zaslúžil, pretože on nám ju dával neustále, bez prestávky, bez očakávaní.

A práve v tom som si začal uvedomovať jednu vec, ktorá je možno pre ľudí ťažká na prijatie, že tieto bytosti nám dávajú všetko, úplne všetko, zatiaľ čo my si často staviame hranice, obmedzujeme lásku, bojíme sa ju dať naplno, akoby sme sa báli, že o niečo prídem, a pritom oni nás učia presný opak.

Riki sa na mňa často pozeral, keď som sedel pri počítači, a ja som ten jeho pohľad cítil ešte skôr, než som sa otočil, cítil som dôveru, ktorú vo mňa mal, cítil som, že vie, že ho už nikdy nenechám samého, a to bol pocit, ktorý sa nedá ničím nahradiť.

Pretože celý svoj život sa snažil dostať z nás to najlepšie, čo v nás bolo, snažil sa nás formovať, posúvať, robiť z nás lepších ľudí, aj keď to robil potichu, bez slov, len svojou prítomnosťou.

Možno práve preto chcem, aby tento príbeh nebol len o nás, ale aj o tom, aby si každý uvedomil, čo znamená skutočná láska, čo znamená byť pri niekom naplno, bez podmienok.

Lenže aj napriek všetkým týmto chvíľam pokoja a lásky som cítil, že sa niečo blíži.

Niečo ťažké.

Niečo, na čo sa nedá pripraviť.

Na prelome rokov 2025 a 2026 sa začalo diať niečo, čo zmenilo všetko, čo bolo dovtedy ešte držané pohromade, a ten záver, ktorý prišiel, bol mrazivý, nepochopiteľný a nútil človeka zamyslieť sa nad tým, čoho sú ľudia schopní, keď chcú zakryť pravdu, keď chcú zakryť svoje činy, keď sú ochotní ísť cez čokoľvek.

Aj cez nevinnú bytosť.

Aj cez lásku.

Aj cez rodinu.

A práve tam sa začína posledná kapitola.

*Keď strácal silu, prišiel ku mne.
Držal som ho... a dvanásť minút
sme si odovzdávali život.*

Záver:

Moment, ktorý nás zlomil a rozbil na milióny črepín

Už niekedy v lete roku 2025 som začal cítiť, že sa okolo nás opäť niečo sťahuje, niečo neviditeľné, ale o to silnejšie, pretože to nebolo len o jednotlivých udalostiach, ale o celkovej atmosfére, o pohľadoch, o slovách, o náznakoch, ktoré sa postupne skladali do obrazu, ktorý človek nechce vidieť, ale zároveň ho nedokáže ignorovať, a keď prenajímateľ začal hovoriť o tom, že je plánovaná likvidácia, prestalo to byť len podozrenie a začalo to byť niečo, čo sme vnútorne cítili ako realitu.

Pamätám si jeden moment na konci jesene 2025, keď sedel u nás v miestnosti a rozprával o tom, že sa bojí, aby tu raz nenašiel dve mŕtvolky, a práve v tej chvíli Riki začal vrčať, nie ako pes, ktorý reaguje na hluk alebo pohyb, ale ako bytosť, ktorá rozumie tomu, čo sa hovorí, ktorá cíti pravdu za slovami a ktorá nedokáže zostať ticho, keď vníma nespravodlivosť, pretože v tom vrčaní bolo niečo viac než len reakcia, bola to otázka, bola to výčitka, bola to výzva smerom k človeku, ktorý sedel pred nami a ktorý napriek tomu, čo vedel, neurobil nič.

Od toho momentu sa tlak stupňoval a udalosti začali naberať rýchlosť, ktorú sme nedokázali zastaviť, prichádzali žaloby, podania, obvinenia, ktoré nedávali zmysel, ale mali jediný cieľ, unaviť nás, zlomiť nás, pripraviť nás o silu, a my sme sa ocitli v situácii, kde sme už nebojovali len o pravdu, ale o samotné prežitie, pretože každým dňom bolo jasnejšie, že stojíme proti niečomu, čo nás presahuje.

Dňa 4. marca 2026 sme išli na policajnú stanicu dobrovoľne, pretože sme chceli veci vysvetliť, postaviť sa im čelom a ukázať, že nemáme čo skrývať, no namiesto pochopenia sme narazili na aroganciu a kroky, ktoré nás zasiahli ešte viac, keď nám vzali značky z auta práve v čase, keď som mal podstúpiť vyšetrenie kvôli podozreniu na metastázy, a my sme sedeli hodiny v aute, bez možnosti odísť, bez možnosti sa brániť, zatiaľ čo Riki bol pri nás a vnímal všetko, čo sa dialo, vnímal napätie, strach aj bezmocnosť, ktorú sme už nedokázali skryť.

O niekoľko dní neskôr prišiel moment, ktorý nám ukázal, že nejde o náhodu, že ide o niečo oveľa temnejšie, a od toho okamihu sa jednotlivé udalosti začali spájať do jedného celku, ktorý mal svoj vzorec, svoj smer, a práve vtedy som začal cítiť niečo, čo som si dovtedy nechcel pripustiť, že Riki to všetko chápe, že vníma náš strach, naše vyčerpanie, našu bezmocnosť a že v sebe robí rozhodnutie, ktoré dokáže urobiť len bytosť, ktorá miluje viac než seba samu.

Možno si myslel, že je záťažou, že nás jeho stav spomaľuje, že nás stojí viac síl, než máme, a možno práve preto sa rozhodol, že nám dá to posledné, čo nám ešte mohol dať, pokoj, aj keby to malo znamenať, že odíde.

Týždeň predtým som mu v jednej tichej chvíli povedal, že ak bude cítiť, že chce odísť, nech ide, že ho nebudem držať, že nechcem, aby sa trápil, aby jeho posledné dni boli o bolesti, a že nech vie, že ho milujeme viac než čokoľvek na svete, že mu nikdy nič nebudeme vyčítať a že jeho príbeh musí zostať, pretože taký, aký bol, musí svet poznať.

A potom prišla tá sobota, 25. apríla 2026, deň, ktorý sa navždy zapísal do môjho života, pretože od rána bolo cítiť, že sa niečo mení, že jeho telo už nemá silu, nechcel jesť, nechcel ísť von, len ticho bol, akoby sa lúčil s týmto svetom spôsobom, ktorý bol pokojný a dôstojný.

Keď prišla Miška, pozrel sa na ňu a bolo zrejmé, že sa lúči, že jej dáva posledný pohľad, posledný dotyk, a ja som už vtedy vedel, že sa blíži moment, na ktorý sa nedá pripraviť, pretože aj v dňoch predtým sa lúčil s našimi priateľmi, akoby presne vedel, že jeho čas sa naplňa.

Keď Miška odišla, zobral som si ho k sebe, položil som si ho na hrud' a držal som ho tak, ako som ho objímal vždy, keď potreboval cítiť pokoj, lenže tentoraz to bolo iné, pretože jeho telo bolo slabé, vychudnuté, ale jeho pohľad bol pokojný, čistý, plný dôvery, a ja som ho držal, hladil a snažil sa mu dať všetko, čo som ešte mohol.

Potom sme vyšli na dvor, len na chvíľu, na vzduch, a tam sa to stalo, pretože položil svoju hlavičku na mňa a v tom okamihu ticho odišiel, bez bolesti, bez strachu, presne tak, ako si zaslúžil, v náručí človeka, ktorého miloval.

V tej chvíli sa všetko zastavilo a zároveň všetko rozpadlo, pretože som cítil, ako sa vo mne niečo láme, ako sa rozpadám na milióny črepín, ktoré už nikdy nebudú také ako predtým.

A predsa som vedel, že to nie je koniec.

Pretože keď si pôjdeme po jeho urničku, malé srdiečko s jeho labkami, nebude to len spomienka na to, čo bolo, ale dôkaz toho, čo zostalo, pretože sme sa rozhodli, že ho budeme nosiť so sebou, že bude s nami cestovať, že bude súčasťou každého kroku, každého rozhodnutia, každého dňa.

Pretože Riki nezomrel.

Jeho telo odišlo.

Ale to, čo nám dal, čo v nás zanechal, čo nás naučil, to tu zostáva.

Navždy.

A možno práve teraz, keď o ňom hovorím, keď ho cítim v každej myšlienke, v každom nádychu, je tu.

Ticho.

Pokojne.

A stále nás učí, ako žiť.

Riki

★ 23.08.2008 – † 25.04.2026

Vždy v mojom srdci ♥

Epilóg:

Tieto momenty patria medzi tie najťažšie, aké človek môže v živote prežiť, pretože keď stratíte bytosť, ktorá pre vás nebola len súčasťou života, ale jeho podstatou, nezostane po nej len ticho, ale aj prázdno, ktoré má svoju váhu, svoju hĺbku a ktoré si nesiete so sebou v každom jednom kroku, v každej jednej myšlienke, v každom nádychu, ktorý zrazu nie je taký, ako bol predtým.

Mnohokrát som Rikinovi šepkal do uška, úplne potichu, len tak medzi nami, že po ňom už nikdy nepríde žiadny iný psík, nie preto, že by som nechcel alebo že by som nedokázal milovať znova, ale preto, že on nikdy nebol psík v tom zmysle, ako to ľudia chápu, pretože bol mojím priateľom, mojím bratom, mojou najvernejšou bytosťou, ktorá vo mňa verila aj vtedy, keď som o sebe pochyboval, ktorá ma držala nad vodou v momentoch, keď ma iní tlačili dole, ktorá mi odpúšťala každú moju slabosť a ktorá ma milovala bez podmienok, bez otázok, bez hraníc.

A dnes plačeme.

Plačeme celý deň, pretože zajtra si pôjdeme po jeho urničku, po to malé srdiečko s jeho labkami, a vieme, že fyzicky tam už nebude nič viac než popol, ale zároveň cítime, že to najdôležitejšie nezmizlo a nikdy nezmizne, pretože to, čo nám dal, to, čím nás naučil byť, to zostalo v nás a bude v nás žiť navždy.

Viem, že miloval až do posledného okamihu, že bojoval až do posledného dychu, aj keď jeho telo už nevládalo, pretože jeho duša chcela zostať, chcela byť s nami, chcela nás ešte držať, ešte nás chrániť, ešte nám dávať to, čo nám dával celý život, lenže telo už povedalo dosť a ja som vedel, že prichádza chvíľa, ktorú som síce cítil, ale nikdy som ju nechcel zažiť.

A zároveň si uvedomujem aj niečo, čo ma bolí, ale čo musím prijať, že keby nebolo všetkého toho tlaku, všetkého toho strachu, všetkého toho, čo sa okolo nás dialo, možno by tu s nami bol ešte mesiace, možno rok, možno by sme mali ešte viac času, lenže on to všetko vnímal, cítil našu bolesť, našu bezmocnosť, naše vyčerpanie, a nedokázal sa len prizerať, pretože on nikdy nebol bytosť, ktorá by stála bokom, keď išlo o tých, ktorých miloval.

On bojoval.

Celý život bojoval.

A bojoval aj za nás.

Preto sme sa rozhodli, že nezostaneme stáť na mieste, že aj keď sme prišli o dom, ktorý sme vlastnoručne opravovali, aj keď sa náš život opäť rozpadol na kúsky, pôjdeme ďalej, pretože presne to by od nás chcel, pretože nás celý život učil, že aj keď padnete, musíte vstať a ísť ďalej, bez ohľadu na to, aké ťažké to je.

Rozhodli sme sa odísť na Sicíliu, rozhodli sme sa vytvoriť miesto, ktoré poniesie jeho meno, miesto, ktoré nebude len priestorom, ale myšlienkou, spôsobom života, kde budú čestní ľudia, kde budú zvieratá v bezpečí, kde si budú ľudia pomáhať a kde bude žiť to, čo nás on naučil, a tento systém, tento nový začiatok sme nazvali „RIPARTE“, ako návrat k tomu, čo je skutočné, ako pokračovanie jeho odkazu. A vieme, že on tam bude s nami.

Nie len v tej urničke, ktorú si budeme brať všade so sebou, do auta, na cesty, do každého nového miesta, ale najmä v tom, ako budeme žiť, ako budeme rozmýšľať, ako budeme cítiť, pretože to, čo v nás zanechal, sa nedá pochovať ani spáliť, to sa nedá zničiť.

Chceme zasadiť strom.

Možno eukalyptus.

Možno iný, taký, aký by si vybral on, pretože aj keď tu fyzicky nie je, stále cítime, že je s nami, že nás vedie, že nás pozoruje, že nás tlačí vpred, tak ako to robil vždy.

A pod ten strom napíšeme jeho príbeh.

Nie preto, aby sme si ho pripomínali, ale preto, aby ho spoznali aj iní, aby pochopili, čo znamená láska, ktorá nemá hranice.

A možno raz budeme stáť na mieste, ktoré bude niesť jeho meno, možno aj na druhom konci sveta, a budeme vedieť, že to nie je o posadnutosti, ale o pocite, že niektoré bytosti si zaslúžia, aby ich odkaz žil ďalej.

A ja som vnútorne šťastný.

Aj napriek tomu všetkému.

Pretože som mohol byť sedemnást rokov a osem mesiacov s bytosťou, ktorá ma naučila viac než celý svet, pretože si vybral práve mňa, aby som bol ten, komu dá svoju dôveru, svoju lásku, svoj život.

A aj keď teraz plačeme, aj keď nám chýba a vždy nám bude chýbať, vieme, že nemôžeme zostať stáť, pretože on nás celý život tlačil dopredu.

A tlačí nás aj teraz.

Odišiel preto, aby sme pokračovali.

A preto si prajeme, aby táto kniha nebola len príbehom o jednom hrdinovi, ale aby bola odkazom pre všetkých, ktorí ju budú čítať, aby im pripomenula, čo znamená byť dobrým človekom, čo znamená milovať bez podmienok, čo znamená veriť aj vtedy, keď všetko okolo vás hovorí opak.

Pretože presne tak žil Riki.

Celých sedemnást rokov a osem mesiacov.

A ukázal nám všetkým, čo znamená čistá láska.

Milujeme Ťa Riki♥

Pali a Miška

„Vďaka Tebe, Riki sme pochopili, kým skutočne sme...
aj keď sme Ťa pri tom navždy stratili.“ Pavol Pribela

A man is seen from behind, wearing a black t-shirt with the word "RIPARTE" printed in white, serif, all-caps font. A fluffy, light-colored dog is perched on his left shoulder, looking towards the camera. The background is a vast, open field under a warm, golden sunset sky. In the distance, a few other people are visible, and a simple building is on the right.

RIPARTE